

TRIBUNA

CRIDEALULUI

653
Dlul Kerekes Dumitru, plugar
KISBANYA
np. Alsófermezely
Saztmár m.

A magyarországi románság szócsöve — Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redacția și administrația:
Kolozsvár—Cluj, Str. Deák Ferenc-utca 36. Telefon 17-49

Căsuța poștală Nr. 3.

Retrospectivă

Indiscutabil, s'a scris și vorbit mult pe marginea tinerei generații. Fără exagerare, s'a dat bătălia pregătirii ei, pentru primirea demnă a întocmirilor noi, cari prin haoticele desfaceri de lumi, întârzie să-și arate capetele.

Rezultatul acestei bătălii s'a concretizat în complexul atitudinilor în cari a pozat această generație. Fiindcă această complexitate de atitudine e mai mult ori-mai puțin generatoare de viață, își are implicit ceva din caracteristica din pecetea individuală a generației.

Cum însă, orice atitudine — în cazul unei generații, orice complexitate de atitudine, înseamnă și echivalează cu o poziție, zicem cu drept cuvânt, că tână generație, prin complexul atitudinii, și-a încercat prin poziția ei, primii pași în viață.

Prima dificultate întâlnită, a fost suprapunerea a lor două planuri, în aparență diverse, dar în fond atât de suprapuse și anume: planul artei și al moralei.

E cert: generația tânără sub impulsul ideologiei creștine a creat opere de o valoare mai mult sau mai puțin relativă. Ea a putut și a creat, deoarece viața acestei generații e viața care-și intuește destinul; a creat, fiindcă există o dramă a spiritului și-a simțirii, pe care orice generație vrea să o deslege odată. Dar oricât de pure, perfecte și eterice ar fi operele acestei generații, prin ele, generația și-a creat o atitudine în viață. Dar, prin aceasta intrăm deja în domeniul moralei; pentru că sfera ei cuprinde orice atitudine a omului.

Fiindcă operele de artă ale unei generații, oricât ar vrea, ele să se diferențieze, rămân legate de om, aparțin generației, îi urmează pas de pas destinul, primesc chiar prin această apartenență timbrul moralității sau imoralității.

Am spus, că planul artei și al moralei se suprapun. De fapt, de când a existat o condiție de viață, o ordine, a existat și morală acestei condiții. Dar de când a existat acea ordine, i-a existat și arta, mai mult decât corelativ sau suprapus, ci, confundându-se.

A căzut însă omul, primul om și condiția umană s'a schimbat. Din acel moment viața și-a trecut-o pe alt plan de trăire. Din acel moment a intrat imoralul în viață, pentru că, acela a fost momentul când s'a născut uritul. Și de-atunci, din acel moment, există în sufletul omului o vrere de a reface ordinea morală stricată. Există această vrere în om, pentru că a mai rămas în sufletul lui ceva din minunata ordine a frumosului din planul angelic. Omul, de-atunci caută acea îndepărtare de urit, de planul diabolic, caută o regăsire proprie, o evadare din obsesia căderii, caută o scăpare din condiția decăzută. Astfel, omul îmbrățișează cu atâta sete frumosul, arta, pentru că e convins că numai cu ajutorul artei și moralei va putea recuceri cerul. Iar generația tânără a înțeles, că

Organizarea pe baze noi a statului român

România a încetat de a mai fi „stat național legionar“

— Generalul Antonescu va da țării o nouă Constituție —

BUCUREȘTI, 16. — După înăbușirea răscoalei legionare prin care a trecut România, generalul Ion Antonescu, conducătorul statului este preocupat de dorința de a da României o nouă organizare politică, pe care vrea să o așeze pe baze cu totul noi, potrivite cererilor vremurilor.

Consiliul de miniștri care s'a în-

trunit Joia trecută la București pare să fi discutat această importantă problemă. În expunerea pe care a făcut-o miniștrilor, generalul Antonescu a subliniat necesitatea unei orânduirii politice și a anunțat că este în curs de elaborare o nouă Constituție, textul căreia va fi dat publicității în cel mai scurt timp.

România nu mai este stat „național legionar“

O consecință directă a celor discutate în consiliul de miniștri amintit pare să fie ordonanța apărută Sâmbătă la București prin care este scos din vigoare decretul dat la 14 Septembrie 1940. Se știe că prin acest act România a fost decretată stat „național legionar“. În fond nimeni nu știa ce însemnătate și care este programul „statului legionar“, și era mai mult un fel de a se exprima a celor cari au stăpânit în ultimele 5 luni în România, atunci când vorbeau de menirea statului.

Reorganizarea vieții politice din România

Prin eliminarea din conștiința publică și a ultimelor rămășițe cari își mai aduceau aminte de regimul apus, generalul Antonescu dovedește, că vrea să procedeze la organizarea vieții politice din România pășind pe căi cu totul noi, rupând odată și pentru totdeauna cu trecutul.

Cercurile politice românești, cari pretind să cunoască intențiile generalului Antonescu, cred că forma de organizare de stat pe care o va da țării sale va fi cea „monarhistă-totalitară“.

In pragul unui nou plebiscit

Odată cu publicarea noii Constituții, generalul Antonescu va invita poporul român să se pronunțe dacă acceptă noua formă de organizare a statului. Dată fiind marea

popularitate de care se bucură azi generalul Antonescu în sânul populației — care deși nu aprobă în totul linia sa politică în anumite domenii, — îi este totuși profund recunoscătoare că cu mâna de fier a salvat România din anarhia care o pândea, rezultatul acestui plebiscit — care de mult timp va fi primul în care poporul își va putea exprima liber voința — nu poate fi îndoielnic pentru generalul Antonescu.

Nu se știe dacă țara va avea în baza noii organizări și o reprezentanță parlamentară. Este mai mult ca probabil însă, că generalul Antonescu se va îngriji ca să fie secundat în activitatea sa de un for consultativ, căruia să-i revină un rol legislativ.

COMANDANTUL BUCUREȘTI-LOR A AMELIORAT STĂRILE EXCEPȚIONALE

BUCUREȘTI 17. (DNB.) — Generalul Nicolescu, comandantul militar al capitalei, a ameliorat starea materială decretată la București după reprimarea rebeliunii din Ianuarie. Orariul de închidere al localurilor publice a fost prelungit dela ora 9 până la ora 11 seara. Pietonii și vehiculele pot circula pe străzi până la ora 12 noapte.

Printr'un decret-lege Ministerul Educației Naționale s'a transformat în „Ministerul Instrucțiunii Publice, Educație, Cultelor și Artelor“.

Ziarele din București au publicat

tabloul funcționarilor și angajaților evrei, care au fost concediați din serviciu public și din armată. Evreii liberi profesioniști, avocați, medici etc. au fost excluși din Barourile și Colegiile profesionale. (MTI.)

Ministerul de interne român a dat ultimul comunicat asupra situației interne

— In România au fost arestate 7922 persoane —

BUCUREȘTI 17. (DNB.) — Ministerul de interne a dat Duminică ultimul comunicat despre situația internă. Pe viitor se vor da comunicatele numai despre stadiul cerocărilor împrejurărilor în care au avut loc răscoalele, deoarece liniștea și ordinea au fost restabilite pretutindeni. Până în seara zilei de Vineri au fost arestate în București 3545 persoane, iar în provincie 4377 persoane.

Demisia ministrului de justiție român

BUCUREȘTI, 16. (MTI). D. Docan, ministrul de justiție și-a înaintat demisia, din cauză că proiectul pe care l-a întocmit în vederea reducerii numărului magistraților, a fost respins de guvern. Succesor al dlui Docan a fost numit d. Stoicescu, un membru distins al Baroului avocaților din București.

Vasul „Izmir“ a părăsit Constanța

BUCUREȘTI, 17. (MTI). — Vasul turc „Izmir“ a părăsit Sâmbătă după masă la ora 4 portul Constanța plecând spre Istanbul. Pe bordul vasului se află membrii Legației engleze din București, ai Consulatelor engleze din Brăila, Galați și Constanța, membrii coloniei engleze din România și numeroși supuși norvegieni, olandezi și belgieni, printre cari și d. Dupart consulul Belgiei la București.

Biserica luterană din România și-a ales un nou episcop

BUCUREȘTI 17. (DNB.) — Biserica luterană din România a ținut la Sibiu un congres. Cu această ocazie s'a anunțat demisia episcopului Glondys. Congresul a ales ca episcop pe Wilhelm Staedel. (MTI.)

numai arta poate să lumineze și să îmblânzească decadența, dupăcum iubirea transfigurează animalitatea. Generația de azi a înțeles că arta nu-mai atunci e morală; când perfecționează. A înțeles, că arta e în stare să omoare prezentul cu micile lui mișcări, că e în stare să realizeze perfecțiunea; a înțeles, că numai prin artă poată să fugă măcar un moment, de momentul murdar care trece, că numai prin ea, poate să se odihnească pe o culme înșorită a imaculatului. Generația de azi a înțeles, că pe lângă morală, arta e cea mai nobilă

răzvrătire a omului din condiția lui păcătoasă.

Generația tânără, fiindcă a învățat să fie conștientă, știe că arta e nostalgia raiului și că „țivește cu mărăgăritare și dantele și asfaltează cu diamante drumul mântuirii omului.“

În dosul bucuriei și a râsului poate fi un temperament aspru, greoiu, nesimțitor. Dar în dosul durerii e totdeauna durere, zice undeva O. Wilde. Și într'adevăr, ce face mai integrantă parte din sufletul unei generații ca bucuria și durerea? ... Acestea, sunt mereu ale ei, sunt propriul

ei, pentru că probabil știe să-și „poseadă sufletul“. Nimic mai rar în om ca fapta proprie, zice Emerson, și aceste fapte pot produce bucuria, durerea, ingenunchierea, rugăciunea, calmul, dar niciodată înjosirea. Acest fel de-a fi însă e pe planul artei și al moralei, cari niciodată nu se pot desface. Ce minunat e C. Gheșie, când zice că arta trebuie să fie drumul spre învierea omului și o tensiune spre acceptarea răscumpărării și a împăcării cu cerurile.

Și ce minunată e generația tânără conștientă de acest lucru.

ION CHEREJI

Tribuna Ardealului

Editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGAND

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

ziar românesc ce apare pe teritoriul Ungariei. Este datorită fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească ziarul nostru.

Costul abonamentului:

Pentru țărani 15 pengö (450 lei) anual, 8 pengö (240 lei) pe jumătate de an, 4 pengö (120 lei) pe 1/4 de an și 1.50 pengö (45 lei) pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengö (750 lei) pe an, 13 pengö (390 lei) pe 1/2 an, 7 pengö (210 lei) pe 1/4 an și 2.33 pengö (70 lei) lunar.

Abonamentul general 30 pengö (900 lei) anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengö (1500 lei) anual. Abonamentele în străinătate 40 pengö (1200 lei).

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36.

Tariful inseratelor:

Publicațiuni 15 filleri (4.50 lei) m/m. pe 1 coloană. Anunțuri 10 filleri (3 lei) cm².

Mica publicitate 5 filleri (1.50 lei) cuvântul, cu caractere grase 10 filleri (3 lei) cuvântul.

Curățiți-vă

Intestinele de rămașițele ce se adună în ele, chiar dacă n'ați suferit de constipație. Purgativ excelent

DARMO!

Mica Publicitate

DE VÂNZARE mobile, camere combinate, dormitoare, recamieuri și foteluri, tâmplar artistic. Str. David-Ferencz 3. 196

TĂMPLAR primesc curățirea și lustruirea mobilelor. Gyep-u. 42. (fost Pajiștei). 195

SCHIMB mobilă de 3 camere, dormitor, sufragerie și salon la Timișoara. Adresa la administrația ziarului. 192

INCHIRIEZ, vând sau schimb casă, Kolozsvár-Cluj, Zsigmond király-u. 37. Informații Szántó-u. 30. 193

PREDAU florărie bine introdusă din centrul orașului cu 1 Martie a. c. Adresa la ziar. 197

CAUT dactilografă perfectă pentru 1-2 ore la zi — să știe corespondența și în limba maghiară. Adresa la ziar sub „perfectă”. 198

ADUNAȚI-VĂ lamele de bărbierit și predațiile la tutungheria, sau băcănia dv. pentru refinoare. Câțiva fileri economisiti enorm! 191

CAUT GRAJD în chirie pe timp de 4 luni pentru 4 armăsari pentru ocupare imediată. Oferte: Primărie, etaj I. 32.

CAUT apartament mobilat compus din 2 camere, baie, bucătărie, pe cât posibil în centru. Sub „Apartament” la ziar.

IBFTIN și bine lucrează croitor român. Str. Barabás Miklós (fost Coroian) Nr. 1. Primește pentru confecționare costume pentru domne și domni.

Este posibilă extinderea războiului în Marea Neagră?

Cheia situației este în mâinile Turciei. Problema strâmtorilor devine din nou actuală sub aspectul rivalității anglo-ruse

Ruperea relațiilor diplomatice anglo-române și măsurile militare preventive luate de guvernul român, nu numai în regiunea petroliferă, ci și pe litoralul Mării, precum și declararea apelor românești drept zonă periculoasă, înseamnă că cercurile competente cred nu numai în posibilitatea atacurilor aeriene ci, — oricât de imposibil ar părea, — și în eventualitatea unui atac naval împotriva coastelor Mării Negre.

Posibilitatea atacului naval depinde în primul rând de atitudinea Turciei. După acordul dela Montreux (1936) când Turcia, sprijinită de Litvinov comisarul de externe al Sovietelor și Nicolae Titulescu, ministrul de externe de atunci al României, a ajuns, cu tot protestul Angliei, din nou stăpână pe strâmtorile dela Dardanele și Bosfor, s'a hotărât ca în timp de pace să permită trecerea vaselor de război cu singura restricție, că în Marea Neagră nu pot intra din Mediterană forțe navale străine decât cu un tonaj total de 30.000 de tone, iar în caz de război Turcia a fost autorizată să închidă strâmtorile. În schimb acordul lasă la latitudinea Turciei, în caz dacă rămâne neutră, să permită sau nu trecerea vaselor de război ale puterilor care ar proceda în numele Societății Națiunilor, sau cu care ar avea un acord încheiat în cadrul Societății dela Geneva.

Se știe că Societatea Națiunilor a fost formal lichidată prin ieșirea tuturor puterilor europene, în afară de aliații anglo-francezi și câteva state neînsemnate, astfel nici o putere nu ar putea să procedeze ca mandatară a Societății Națiunilor. Chiar pe timpul când exista Societatea Națiunilor, nu s'a încheiat nici un pact cu Turcia, în vederea autorizării trecerii vaselor de război.

Mai târziu, atât Rusia Sovietică cât și Anglia, au făcut presiuni pentru încheierea unui pact prin care englezii au încercat obținerea permisiunii de trecere a forțelor lor navale prin strâmtori în caz de război, iar rușii au cerut închiderea strâmtorilor pentru toate puterile beligerante.

După eșuarea negocierilor turco-sovietice și refuzarea dlui Saracioglu din Moscova, guvernul turc părăsind orientarea politică inaugurată de președintele Atatürk, a încheiat un tratat de alianță cu Anglia și Franța, promițând să intervină în orice caz de agresiune în Balcani și în Mediterană, dar numai cu condiția dacă prin aceasta nu va compromite raporturile sale de prietenie cu Rusia.

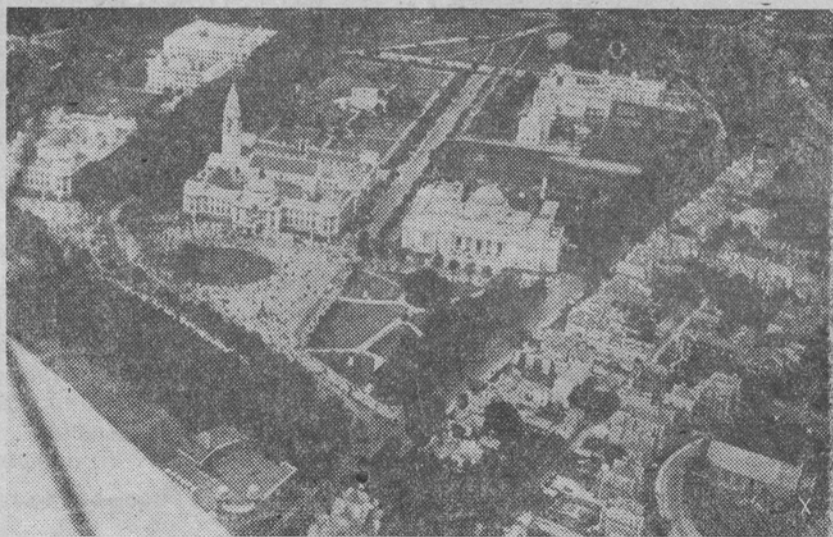
Cum nu e probabil că Germania ar fi întreprins sau ar întreprinde în Balcani vre-o acțiune fără un acord prealabil cu Moscova, o acțiune turcă alături de Anglia împotriva Germaniei, sau în cazul de față împotriva României, ar putea fi privită oarecum și împotriva Rusiei, care nu ar primi cu ochi buni prezența flotei britanice în Marea Neagră, mai ales dacă ținem seama de rivalitatea seculară ruso-engleză, în ceea ce privește stăpânirea strâmtorilor. S'ar putea crede că la faimosul dîneu oferit de ambasadorul Majszky în onoarea dlui Anthoni Eden, s'ar fi ajuns la o înțelegere secretă între cele două state rivale, așa cum s'a mai încercat odată o înțelegere ruso-engleză între țarut Nicolae I și ambasadorul englez Hamilton Seymour, la o serată de gală oferită în seara zilei de 9 Ianuarie 1853 de marea ducesă Elena... Dar această ipoteză pare imposibilă din cauza neîncrederii celor dela Kremlin în promisiunile engleze. Această neîncredere este justificată oarecum, prin faptul că Anglia și Franța au promis prin acordul încheiat în 1914, imediat după izbucnirea războiului mondial, că vor ceda Rusiei Constantinopolul, strâmtorile și ieșirea în Mediterană, iar în 1915 aliații au asigurat Italia că nici nu se gândesc să lase strâmtorile sub controlul rusesc. Și de fapt, după lichidarea războiului mondial, strâmtorile au trecut sub control anglo-francez, până la conferința dela Montreux, când Turcia bucurându-se de sprijinul Rusiei și României, a devenit singură stăpână a strâmtorilor.

La Moscova sunt temeri serioase că în cazul când Turcia, păstrându-și situația de nebeligerantă, ar permite trecerea flotei engleze prin strâmtori, englezii ar deveni stăpâni pe timp îndelungat asupra Dardanelor și a Bosforului și că probabil diplomația sovietică — care s'a dovedit a fi foarte activă — va face tot posibilul să determine Turcia să închidă strâmtorile pentru a salva regiunea Mării Negre de ororile războiului.

Va asculta guvernul turc poveștele Kremlinului, care a sprijinit în nenumărate rânduri aspirațiile noului stat turc regenerat sub conducerea înțeleaptă a lui Kemal Atatürk, sau va prefera să respecte condițiile de alianță cu Anglia, cu riscul de a atrage dușmănia sovietelor? Iată o întrebare de care depinde pacea în bazinul Mării Negre și securitatea litoralului românesc... Din măsurile luate de guvernul român, rezultă, că peste câteva zile vom avea un răspuns hotărât!

IACOB TIS

Vederea orașului Cardiff

care a fost obiectul unui violent bombardament din partea aviației germane.

Stocurile de ghețe au fost blocate

BUDAPEST, 17. (MTI). — Buletinul „Budapesti Közlöny” a publicat în nrul de 16 Februarie o ordonanță despre limitarea vânzării încălțămintelor cu talpă de piele. Ordonanța obligă pe toți meseriașii și comercianții să anunțe stocurile de ghețe, pantofi, cisme, sandale, etc. Încălțămintele anunțate

vor fi blocate, deoarece lipsurile cari se semnalează în articolele de piele trebuie acoperite prin reglementarea vânzării. Ordonanța guvernului se îngrijește la timp de a împiedica acumularea nejustificată a stocurilor existente. Concomitent cu această ordonanță și ministerul aprovizionării publice a dat o ordonanță prin care dispune ca pe durata restricțiilor de vânzare, se pot vinde numai cantitățile corespunzătoare și admise de dispozițiunile ordonanței.

RADIO

Marți, 18 Februarie 1941

Budapest I.

6.40: Ora dimineții, gimnastică. 7: Radio-jurnal, discuri. — 10: Radio-jurnal. 10.20: Conferințe. — 11.10: Cota apelor. — 12: Mersul vremii. — 12.10: Muzică. — 12.40: Radio-jurnal. — 12.55: Cântece. — 13.20: Ora mersul vremii, cota apelor. — 14.30: Radio-jurnal. — 14.45: Programul posturilor de radio. — 15: Știri economice. — 15.20: Orchestra regimentului 2 de honvezi. — 15.40: Sfatul gospodinelor. — 16.10: Ora copiilor. — 16.45: Ora, mersul vremii, cota apelor, radio-jurnal în l. maghiară, slovacă și rutenă. — 17.15: Muzică de țigani. — 18: Conferința dlui căp. Redvay István. — 18.30: Cântece de iarnă. — 19: Radio-jurnal în l. maghiară, germană și română. — 19.20: Muzică de tango. — 19.35: Piesă istorică în 3 acte. — 21: Conferința dlui ministru Laky József. — 21.40: Radio-jurnal. — 22: Muzică de țigani. — 23: Radio-jurnal în l. germană, italiană, engleză și franceză. — 23.25: Discuri. — 24: Radio-jurnal.

București

5.45: Ora dimineții, concert de dimineață discuri, Radio-jurnal I, continuarea concertului, discuri. — 11.30: Muzică variată. — 12.15: Radio-jurnal II. — 12.30: Orchestra Petrică Moșoi. — 12.50: Serviciul de știri germane. — 13: Continuarea concertului. — 13.10: Radio-jurnal III. — 13.30: Continuarea concertului. — 14: Radio-jurnal IV. — 14.15: Muzică ușoară, discuri. — 17: Ora cântărești și orchestre de muzică ușoară (discuri). — 18: Concert simfonic. — 18.45: Serviciul de știri germane. — 19: Radio-jurnal V. — 19.20: Continuarea concertului simfonic. — 19.45: Prof. Eric Oteteleșanu. — 20: Dansuri vechi, discuri. — 20.20: Revel (discuri). — 20.40: Valsuri din opere, discuri. — 21: Radio-jurnal VI, sport. — 21.20: Dansuri moderne, discuri. — 21.4: Jurnal pentru străinătate în l. germană și italiană. — 22: Muzică ușoară, discuri. — 22.45: Jurnal pentru străinătate în l. franceză și engleză. — 23: Continuarea concertului, discuri.

Miercuri, 19 Februarie 1941

Budapest I.

6.40: Ora dimineții, gimnastică. — 7: Radio-jurnal, comunicate, discuri. — 10: Radio-jurnal. — 10.20: Conferințe. — 11.10: Cota apelor. — 12: Mersul vremii. — 12.10: Discuri. — 12.40: Radio-jurnal. — 13.20: Ora mersul vremii și cota apelor. — 13.30: Muzică de țigani. — 14.30: Radio-jurnal. — 14.45: Programul posturilor de radio. — 15: Știri economice. — 15.20: Muzică de dansuri. — 16.15: Reportaj radiofonic. — 16.45: Ora mersul vremii, radio-jurnal în l. maghiară, slovacă și rutenă. — 17.15: Orchestra postului de radio. — 18: Conferințe medicale. — 18.25: Muzică de țigani. — 19: Radio-jurnal în l. maghiară, germană și română. — 19.30: „Turandot” operă în 3 acte. — 20.05: Cronică externă. — 21.15: Radio-jurnal. — 22.10: Radio-jurnal, mersul vremii, discuri. — 23: Radio-jurnal în l. germană, italiană, engleză și franceză. — 23.25: Muzică de țigani. — 24: Radio-jurnal.

București

5.45: Ora dimineții. 11.30: Muzică variată discuri. — 12.15: Radio-jurnal II. — 12.30: Cântece populare din diferite regiuni. — 12.50: Serviciul de știri germane. — 13: Havaiene, discuri. — 13.10: Radio-jurnal III. — 13.30: Muzică ușoară, discuri. — 14: Radio-jurnal IV. — 14.15: Continuarea concertului, discuri. — 17: Din literatura noastră (discuri). — 17.20: Muzică de dans, discuri. — 18.10: Cronică științifică. — 18.25: Ciclul sonatelor de Beethoven. — 18.45: Serviciul de știri germane. — 19: Radio-jurnal IV. — 19.20: Muzică bucureșteană de acum 100 ani. — 19.45: Prof. Victor Papacostea. — 20: Ora Germaniei. — 21: Radio-jurnal VI. — 21.20: Suite de dansuri, discuri. — 21.45: Jurnal pentru străinătate în l. germană, italiană, franceză. — 22: Muzică ușoară, discuri. — 22.45: Jurnal pentru străinătate în l. engleză. — 23—0.30: Muzică ușoară, discuri.

INFORMAȚIUNI

— CĂUTĂM CORRESPONDENȚI pentru ziarul nostru în orașele: Nagy-bánya-Baia Mare, Szatmárnémeti-Satu Mare, Szamosujvár-Gherla, Dés-Dej, Zsibó-ibău, Beszterce-Bisztrita, Nagykároly-Careii Mari, Zilah-Zălau, Marosvásárhely-Târgul Mureș, Szászrégen-Reghinul Săsesc, Szilágysomlyó-Șimleul Silvaniei, Nagyvárad-Oradea, Nagyszalonta-Salonta, Halmi-Halmei, Marmarosziget-Sighet. — Domnii, care doresc să colaboreze în mod constant cu ziarul nostru — sunt rugați să-și comunice în scris ofertele lor. — Redacția ziarului „TRIBUNA ARDEALULUI“.

Dr. IOAN TIBIL și dr. GAVRIL I. TOMA avocați Nagy-bánya-Baia Mare își continuă activitatea de avocați ca asociați în biroul din Nagy-bánya-Baia Mare, strada Jókai (fosta Gubelor) No. 8, în fostul birou a lui Dr. Teofil Dragoș. Telefon: 146.

— ABONAȚII noștri sunt rugați să binevoiască a indica pe scrisori sau mandatul poștal numărul de pe adresa cu care primesc ziarul.

— DL. Dr. NAGHI TEODOR, medic de nas, gât și urechi consultă și pe mai departe în Nagy-bánya-Baia Mare, Horthy Miklós-u. 18.

— REPRÉZENTANTUL pentru provincie al administrației ziarului nostru d. GRIGORE BOTU se află de prezent la Szászrégen-Reghin în vederea achiziționării de abonamente, rugăm cititorii noștri să-i acorde tot sprijinul.

WASHINGTON 15. (Reuter.) — Un grup de 15 senatori dorește să depună în cursul săptămânii proiecte de lege în fața Senatului. Primul proiect ar interzice punerea la dispoziție a ofițerilor din marina americană puterilor străine, iar al doilea ar interzice vaselor americane să escorteze transporturile de mărfuri destinate străinătății. (MTI.)

RĂMÂNE NESCHIMBATĂ VALOAREA NUTRITIVĂ

și temperatura
beuturilor în

ORION

TERMOFOR SPECIAL

Se găsește la toate magazinele cu aparate de radio „ORION“

Cronica externă

Evenimentele împing fatal Statele-Unite spre război

— Luna Iunie 1941: data fatală pentru America — Tensiunea americano-japoneză se accentuează — Jugoslavia se menține pe linia neutralității loiale — La Salzburg nu s'a cerut bărbatilor de stat jugoslavi nimic ce nu s'ar putea admite —

Turcia se opune schimbării statului quo în Balcani —

După ce presa mondială a epuizat subiectul copios al ruperii legăturilor diplomatice dintre Anglia și România, brodând pe marginile acestui eveniment toate combinațiunile și presupunerile posibile și imposibile, atenția cercurilor politice se îndreaptă acum asupra unui eveniment tot atât de important pentru viitoarea desfășurare a lucrurilor ca și plecarea misiunii diplomatice britanice din București: întvederea germano-jugoslavă dela Berghof.

Deși bărbatii de stat jugoslavi s'au întors de atunci la Belgrad, despre consfătuirea ce a avut loc în prezența Führerului, cu ministrul de externe von Ribbentrop, nu se știe cu nimic mai mult, decât în momentul plecării la Salzburg a dlor Cvetokvici și Cincar Marcovici. Comunicatul oficial, care s'a dat după întâlnire, nu spune mai mult, decât obișnuitele comunicări laconice.

Jugoslavia rămâne neutră

Din tonul adoptat de presa germană în legătură cu conversațiile germano-jugoslave, reiese că nu este nici un motiv ca raporturile dintre cele două state să nu fie considerate și pe mai departe tot atât de amicale și cordiale cum au fost și până acum. Se deduce de aci că la Berghof Germania nu a ridicat față de Jugoslavia alte pretenții decât respectarea principiului subli-

In mod firesc nici presa germană și nici cea jugoslavă nu comentează decât în măsura permisă evenimentul și nu dă nici un fel de amănunt asupra obiectului discuțiilor, așa, că tot ceea ce se poate spune în această direcție nu se bazează decât pe vagi presupuneri și combinațiuni tot atât de subrede.

La Belgrad nici în cursul zilei de Vineri, când poate întvederile dela Berghof erau deja terminate, nu se știa nimic precis în legătură cu conversațiile și mulți înclinau să creadă că se va proceda la semnarea unui acord oarecare între Jugoslavia și Germania. — Această presupunere — după cum s'a dovedit ulterior — era absolut falsă, deoarece bărbatii de stat jugoslavi la plecarea lor din Belgrad nici nu dispuneau de depline puteri în tratativele pe cari urmau să le angajeze.

niat de atâtea ori de bărbatii de stat jugoslavi: păstrarea neutralității desăvârșite a statului jugoslav.

Această cerere germană este firească în momentele de față, când Balcanii stau în fața unor grave frământări și se pune mai mult ca oricând chestiunea unor acorduri de amicitie ce leagă Jugoslavia de Grecia și Turcia.

Pactul Balcanic este scos din vigoare

In ce privește eficacitatea acestor acorduri, cercurile politice și-au exprimat de mult părerea lor, subliniind că au fost scoase din vigoare și, textul lor nu comportă nici un fel de angajament pentru părțile semnatare, tocmai prin intervenția Greciei — care acum ar avea mai multă nevoie să facă uz de pactul balcanic. Se știe că tocmai generalul Metaxas a fost acela care în ultima reuniune a Înțelegerii balcanice dela Belgrad a insistat și a reușit să determine pe reprezentanții Jugoslaviei, Turciei și României, ca dispoziția pactului care prevedea ajutor mutual în cazul când una din părțile

semnatare ar fi fost atacată, să fie interpretată în sensul că acest ajutor nu se referă decât la cazul când puterea agresoare ar fi tot un stat balcanic.

Acest joc diplomatic al grecilor — care acum se întoarce împotriva lor, a fost determinat de teama generalul Metaxas ca Grecia să nu fie târâtă într'un eventual război italo-jugoslav, care având în vedere relațiunile încordate dintre Roma și Belgrad după anexarea Albaniei, nu părea deloc exclus.

HOTĂRIRILE DELA SALZBURG EXCLUD ORICE SURPRIZĂ ÎN BALCANI

Presa italiană merge mai departe în ticluirea combinațiunilor în legătură cu rezultatul recentei întâlniri dintre bărbatii de stat germani și jugoslavi. Ziarul „Popolo di Roma“ referindu-se la informațiuni primite din cercuri politice jugoslave „demne de toată încrederea“ arată, că la Berghof nu numai că s'a exprimat perfecta identitate de vederi dintre cele două părți, dar s'a ajuns și la un fel de acord, grație căruia atât

Interesele Turciei și statul quo din Balcani

Puterea direct interesată în evenimentele din Balcani și atitudinea căreia va influența în cea mai mare măsură viitoarea desfășurare a situației, este Turcia. Presa turcă privește evenimentele cu mult calm și demnitate. Nimic din cele întâmplate în ultimele zile n'au putut altera tonul presei turce, care susține și pe mai departe cu toată ăria punctul de vedere al oficialității turce, că tot ce se întâmplă în Balcani nu poate fi indiferent pentru Turcia, care este direct interesată nu numai în ce privește integritatea

Statele-Unite nu vor putea evita războiul

In timp ce în Balcani fierberea este pe cale de a atinge punctul culminant, în emisfera occidentală evenimentele se succed cu aceeași repeziciune, lăsând să se întrevadă că ceace este în pregătire în Sud-Estul european, va constitui abea un teatru secundar al războiului mondial: gata să izbucnească.

Tensiunea din Pacific continuă și în loc să se amelioreze, se accentuează pe zi ce trece. Președintele Roosevelt a primit ce e drept pe noul ambasador al Japoniei la Washington, dar această primire s'a desfășurat în condițiuni „glaciale“, care după afirmațiile presei americane nu au contribuit cu nimic la încălzirea raporturilor americano-nipone, dimpotrivă.

Ambasadorul japonez Nomura, a predat președintelui Roosevelt o notă scri-

Jugoslavia, cât și Germania vor fi pe viitor la adăpostul unor evenimente neplăcute în Balcani.

AMENINȚAREA ANGLIEI LA ADRESA BULGARIEI

Tot în strânsă legătură cu situația din Balcani, este și soarta Bulgariei, care se știe, că se află la pragul unor hotărâri de mare importanță. Deși guvernul bulgar nu s'a pronunțat încă pe față asupra problemelor care se agită, în linii generale se știe, care va fi atitudinea viitoare a bulgarilor.

Poate tocmai aceasta a determinat pe ministrul Angliei la Sofia să facă anumite declarații, cari au produs mare îngrijorare în cercurile politice bulgare. Intrebat anume ce este adevărat din știrile că s'ar pregăti să părăsească Bulgaria, ministrul englez a răspuns, că întrucât Bulgaria va face vre-un pas împotriva intereselor Angliei și va fi dispusă la o colaborare antibritanică, nu poate face altceva, decât colegul său din București să părăsească cu întreg personalul Legației sale Bulgaria.

La toate aceste ministrul Angliei a adăugat, că ruperea legăturilor diplomatice nu va constitui ultimul cuvânt al Angliei, care se va vedea nevoită să ia împotriva Bulgariei și alte măsuri.

Opinia publică bulgară este pe drept cuvânt îngrijorată de declarațiile atât de categorice ale ministrului Angliei.

sa teritoriale, dar nu va admite nici o modificare a statului quo actual din Balcani.

Pornind dela acest punct de vedere exprimat cu tărie de bărbatii de stat turci în toate ocaziile, guvernul turc s'a crezut dator să ofere asistența sa militară Bulgariei și Jugoslaviei, în anumite împrejurări date. Această inițiativă a Ankarei de a constitui un fornt comun bulgaro-turco-jugoslav în Balcani, se afirmă că n'a găsit la Belgrad și Sofia o primire prea călduroasă.

să, în care arată, că va face tot ce îi stă în putință pentru menținerea prieteniei dintre Statele Unite și Japonia. Președintele Roosevelt deși a arătat, că primește cu simpatie o asemenea declarație, n'a crezut, că este cazul, ca să formuleze răspunsul său în scris și în aceiași termen; ca și ambasadorul japonei.

Cât de departe va ajunge America cu atitudinea s'a vădit anti-japoneză, pe care o manifestă în ultimul timp în toate împrejurările, nu se știe.

Fapt este că apelul guvernului american adresat supușilor americani de a evaca imediat zonele amenințate, este considerat la Tokio ca un nou act de ostilitate îndreptat împotriva Japoniei.

(Continuare în pag. 4-a)

Revărsarea Dunării ia proporții catastrofale

— In regiunea Dunavécs Solt apele au rupt digurile. Șoseaua Budapest—Baia se află sub apă

— Bombardarea barajelor n'a reușit —

BUDAPEST 17. (MTI.) — Secretar de stat Bonczos, comisarul guvernului pentru apărarea împotriva inundațiilor, a dat Duminică noaptea următorul comunicat:

„Situția s'a agravat pe porțiunea Dunării cuprinsă între comunele Dunavecse—Solt. O imensă cantitatea de apă a inundat teritoriile ferite până acum de pericolul inundațiilor, amenințând numeroase comune. Situația cea mai critică este în comunele Dunavecse, Apostag, Dunaegyház și Solt. Evacuarea populației este în curs. Lucrările de salvare continuă fără întrerupere. Armata a fost întărită. In timpul nopții au sosit numeroase detașamente militare cu saci de nisip. Complectarea gurilor provocate în malul Dunării și la stăvilare continuă.”

In cursul dupămesii a sosit la fața locului d. ministru de interne vitez Keresztes-Fischer Ferenc și s'a informat despre situație, iar noaptea la ora 11 contele Teleki Pál, președintele consiliului de miniștri a avut o consfătuire cu secretarul de stat Bonczos, cu privire la măsurile de apărare.

BOMBARDAREA BARAJELOR DIN AVION N'A REUȘIT

BUDAPEST, 17. — Bombardarea gheții blocată în regiunea podului dela Földvár

O bombă engleză a căzut asupra Spitalului franciscan din Rotterdam

BERLIN, 17. — (DNB). — După cum s'a constatat ulterior, în cursul atacului aerian englez ce s'a dat în noaptea spre Duminică, o bombă a căzut asupra spitalului franciscan din Rotterdam. Edificiul spitalului a suferit avarii grave. Acoperișul spitalului a ars complet. Patru bolnavi și trei infirmieri au murit și numeroși bolnavi au fost răniți. Câțiva infirmieri și mulți copii bolnavi au fost îngropați sub ruinele clădirii. (MTI).

La Genova au murit 144 persoane din urma bombardării flotei engleze

ROMA, 17. (DNB). — Din comunicatul oficial italian rezultă că cu ocazia bombardării orașului Genova de vasele de război engleze au murit în total 144 persoane și 272 persoane au fost rănite. (MTI).

Procurarea semințelor de plante oleaginoase

BUDAPEST, 17. (MTI). — După cum se știe plugarii trebuie să se îngrijească de procurarea semințelor plantelor oleaginoase. In legătură cu aceasta societatea „Futura” invită pe cei interesați să anunțe necesitățile lor la oricare filială din provincie sau la „Olajmagykat értékesítő szövetkezet” (Budapest V. Akadémia-u. 6) unde vor obține toate informațiile, precum și formularele de cereri, în mod gratuit.

Supușii britanici invitați să părăsească regiunile ocupate din China

SANGHAI 17. (DNB). — Ambasada britanică a invitat din nou pe supușii englezi care se află în China ocupată de Japonia, să părăsească fără întârziere teritoriile ocupate. (MTI).

n'a reușit, deoarece în momentul când a fost descoperit blocul de gheață care a provocat inundarea cursului superior al Dunării, nouri aveau o înălțime de 800—1500 metri, dar în timpul bombardării din cauza coborârii plafonului și a ceții avioanele au trebuit să coboare la o altitudine de abia 100 de metri și astfel bombardarea a devenit aproape imposibilă. Din cele 16 tone de bombe scotite necesare pentru deblocarea Dunării nu s'au putut arunca decât 2 tone.

Din relatările sosit din Apostag rezultă că bombardamentul n'a avut nici un efect. Gheața a rămas pe loc. La Dunavécs și la Apostag situația devine din ce în ce mai critică. Stăvilarele Dunării s'au prăbușit în trei locuri în apropiere de Apostag și apa pătrunde spre comuna Solt. In cursul după amiezii apa a crescut din 10 în 10 minute, cu câte 3 cm. Apele din afară de stăvilare sunt și acum mai urcate cu oca 1 metru și jumătate decât apele interioare. Evacuarea celor două comune continuă din zorile zilei.

Prefectul județului a anunțat din Dunapataj, că apele au trecut în patru locuri peste șoseaua Budapest—Baja, în dreptul comunei Dunavecse, având o înălțime de 50—60 cm.

Populația din regiunile amenințate a fost evacuată, iar stocul de vite a fost salvat.

Importante concentrări de forțe britanice în Malaia și Burma

— 20.000 de oameni și 150 de avioane au fost concentrate la granița Siamului —

TOKIO 17. (DNB). — Forțele britanice concentrate la frontierele din Malaia-Siameză și Burma-Siameză, se compun dintr'un efectiv de 20.000 de oameni și 150 avioane. Cu această concentrare de forțe englezi vor să exercite o presiune economică. S'a majorat prețul orezului, zincului și cauciucului. Aceste articole stau direct sau indirect sub controlul englez. Inafară de aceasta Anglia încearcă să împiedice importul uleiului și altor materii prime în Siam. In urma acestor măsuri s'au și observat multe neajunsuri pe piețele Siamului. (MTI.)

S'au înșelat cari au pus speranțe într'un conflict italo-spaniol

MADRID, 17. (DNB). — In legătură cu recenta călătorie a generalului Franco, președintele spaniolă constată că s'au spulberat complet visurile acelor care legau speranțe de un conflict italo-spaniol. Mediterana nu este o linie de separațiune, ci leagănu apropierei. (MTI).

CARACAS, 17. (DNB). — Membrii comisiei engleze de sub conducerea lordului Wellington care se află în America de Sud au părăsit după o ședere de 5 zile Venezuela. (MTI).

Incepe războiul submarin

Uzinele germane vor fabrica mii de submarine de „buzunar”

— Submarinele de 60 - 70 tone pot fi transportate cu trenul —

BUDAPEST, 17. — Ziarul „Mai Nap” anunță că din corespondențele sosit din Londra rezultă că cercurile militare engleze au fost informate că Germania construiește numeroase submarine de „buzunar” de 60—70 de tone, care vor avea un rol important în cadrul acțiunii de invazie ce va porni în cursul primăverii.

Un astfel de vas poate fi construit în termen de cel mult trei săptămâni. Cel mai mare avantaj al acestor submarine este că pot fi transportate și pe calea ferată. Afirmativ Germania va construi mai multe mii din aceste submarine și va trimite un important număr și Italiei pentru a înlesni operațiunile din Mediterană.

Unul din capii răzvrătirii legionare din România a fost arestat

— M. Sturdza fostul ministru de externe se află și el printre rebelii deținuți —

BUCUREȘTI, 16. — Autoritățile militare au comunicat Sâmbătă că cu prilejul unei descinderi au reușit să aresteze pe unul din capii răzvrătirii legionare, numele căruia a fost păstrat însă în secret. Acum s'a putut afla că este vorba de arestarea conducătorului legionar Vasile Mailat, fost primar al sectorului III din București, care a jucat un rol hotărâtor cu prilejul rebeliunii.

Asupra arestării lui Vasile Mailat se dau acum și amănunte arătându-se că ar fi fost descoperit ascuns în locuința avocatului Ioan Seracin din serviciul uzinelor „Malaxa”. (Avocatul Ioan Seracin se pare să

fie identic cu ziaristul și avocatul clujan cu acelaș nume, care a scris pe vremuri la „Națiunea Română” N. R.).

Despre Vasile Mailat se afirmă că a fost unul dintre organizatorii rebeliunii.

A fost arestat și fostul ministru de externe M. Sturdza

O comunicare făcută de autorități arată că printre răzvrățiții arestați s'ar afla și M. Sturdza, fostul ministru de externe. M. Sturdza a organizat răscoala legionară dela Iași și a fost arestat înainte ca să poată dispărea.

Condamnarea asasinilor dela Jilava

BUCUREȘTI, 16. — Tribunalul militar a pronunțat Vineri sentința împotriva legionarilor cari au participat la masacrul dela închisoarea Jilava, unde au fost omorâți

fără judecată peste 90 de deținuți politici.

Acuzații au fost condamnați cu toții la pedepse variind între 2 și 25 de ani muncă silnică.

Cronica externă

(Urmare din pag. 3-a)

Felul cum evoluează raporturile americano-nipone, a autorizat pe un ofițer al armatei japoneze din Orientul îndepărtat să declare că Japonia nu are intenția să turbure apele Oceanului Pacific, dar atunci, când presiunea va deveni insuportabilă, va trebui să ia anumite măsuri.

Iunie 1941: DATA FATALA A AMERICII

Examinând toate argumentele cari pledează pro și contra intrării Statelor Unite în război, expertul militar al ziarului „New-York Post” arată, că azi America se află mai aproape de război decât cum se crede și cum lasă să se întrevadă evenimentele. Dacă totul își va urma cursul de până acum, nu este exclus ca luna Iunie 1941 să găsească Statele Unite implicate în cel mai cumplit din războaie. X.

Legătura de cale ferată dintre Jugoslavia și Bulgaria a fost restabilită

BELGRAD 17. (Avala.) — Ziarele anunță ca legătura de cale ferată dintre Jugoslavia și Bulgaria, care a fost întreruptă din cauza unui accident întâmplat înaintea cu 5 zile într'o stațiune de frontieră, a fost restabilită. (MTI).

Englezii au minat apele malaieze

AMSTERDAM, 17. (DNB). — Postul de radio Londra a dat un comunicat Duminică prin care atrage atențiunea navigatorilor să se abțină de a naviga în apele situate în regiunea de Sud-Est a litoralului peninsulei malaieze la Nord-Est de Singapore, deoarece autoritățile britanice au așezat mine în această regiune. (MTI).

Malta a fost din nou bombardată

MALTA 17. (Reuter.) — Se comunică oficial, că în noaptea spre Duminică avioane inamice au sburat deasupra insulei Malta și au aruncat câteva bombe. Duminică, în zori de zi un avion inamic de recunoaștere a fost primit cu focurile tunurilor antiaeriene când a încercat să sboare peste insula Malta. Mai târziu a efectuat un sbor de recunoaștere o puternică formațiune de vântătoare. (MTI).